

Nr 45.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående viss ändring i lagen om semester.

Andra lagutskottet har behandlat en i första kammaren väckt motion, nr 243, av herr *Norling*.

I motionen yrkas, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till sådan ändring av lagen om semester, att all arbetsledighet i anledning av semester må betraktas som kvalifikation för semester».

Motionären påpekar, att vissa företag årligen under tre veckor inställer driften för att bereda de anställda semester. Härvid erhåller alla anställda ledighet, men för nyanställda arbetstagare utgör ledigheten icke semester, utan dessa permitteras under driftsstoppet. De får därför icke räkna denna tid som kvalifikationstid för påföljande års semester. Genom att arbetstillgången hos en del företag minskar, anför motionären vidare, kommer troligen arbetarna i allt större omfattning att få byta arbetsplats, varvid de i de flesta fall får semesterbetingelserna försämrade.

Beträffande de skäl motionären i övrigt anført till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 3 § *lagen den 29 juni 1945 om semester* äger arbetstagare på grund av det arbete, som han under ett kalenderår (kvalifikationsår) utfört för arbetsgivarens räkning, rätt att av denne erhålla semester. Denna skall utgå under nästföljande år, dock att parterna äger överenskomma om att semestern helt eller delvis må åtnjutas tidigare.

Bestämmelser om beräkningen av semesterns längd finnes i 7 §, som har följande lydelse:

Semester utgår med en och en halv dag för varje kalendermånad av kvalifikationsåret, under vilken arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utfört arbete å minst sexton dagar. Uppstår vid beräkningen av semesterns längd brutet dagantal, skall semestern utgå med närmast högre antal dagar.

Med dag, å vilken arbete utförts, jämställes dag, varunder arbetstagaren under pågående anställning

a) åtnjutit semester;

b) varit oförmögen till arbetet på grund av däri inträffat olycksfall eller sådan däri ådragen sjukdom, som avses i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar;

c) i samband med havandeskap eller barnsbörd avhållit sig från arbetet, i den mån bortovaron icke överstigit tolv veckor; eller

d) fullgjort sådan i 27 § värnpliktslagen eller med stöd därav föreskriven

militärövning om högst sextio dagar, som ej är beredskapsövning eller direkt ansluter sig till första tjänstgöring, dock att av tid för militärövning högst sextio dagar under varje kvalifikationsår må räknas arbetstagaren till godo.

Dag, under vilken arbetstagaren varit frånvarande från arbetet av anledning, som i andra stycket b) — d) sägs, skall icke jämföras med dag å vilken arbete utförts, därest arbete eljest uppenbarligen icke kunnat beredas arbetstagaren å sådan dag.

Om förlängd semester för vissa arbetstagare med hälsofarligt arbete stadgas i särskild lag.

Enligt ett till årets riksdag genom proposition nr 46 framlagt förslag, vilket utskottet tidigare denna dag tillstyrkt, skall den i 7 § b) omnämnda privilegieringsgrunden utsträckas till att i viss omfattning avse även andra sjukdomar än sådana, som föranletts av yrkesskada.

Tid varunder arbetstagare är permitterad från arbetet hör icke till sådan frånvarotid, som vid beräkning av semester jämföras med arbetad tid. I detta hänseende överensstämmer den gällande semesterlagen med vår första, år 1938 utfärdade semesterlag. Frågan om inverkan av permitteringstid på semesterrätten behandlades av 1936 års semestersakkunniga i deras betänkande med förslag till lag om semester (SOU 1937: 49), vilket förslag låg till grund för 1938 års semesterlag. De sakkunniga hänvisade därvid till en början till att det måste anses vara till fördel för båda parter, att arbetsgivare vid en arbetsinskränkning icke definitivt uppsade de berörda arbetarna utan permitterade dem. Permitteringen innebar nämligen bl. a. en tyst förpliktelse för arbetsgivaren att ge arbetaren företräde framför andra till återanställning, och arbetsavtalet fortlöpte under permitterings-tiden, i vart fall om denna ej utsträcktes över alltför lång tid. Vid utformandet av lagregler i skilda hänseenden borde man därför söka undvika att lämna sådana föreskrifter, som kunde inverka ofördelaktigt på arbetsgivarnas vilja att permittera och åstadkomma att dessa hellre valde utvägen att uppsäga arbetarna. I varje fall kunde de sakkunniga ej anse annat än att den för arbetsgivaren enligt åtminstone de flesta kollektivavtal beträffande arbetare underförstådda rätten att vid arbetsbrist permittera för längre eller kortare tid och att under permitteringstiden icke utbetala lön skulle föranleda till att ej heller semester skulle kunna intjänas under permitteringstiden.

Utskottet.

Utskottet finner den av motionären väckta frågan vara värd att uppmärksammas. En lagstiftning i ämnet skulle emellertid medföra en från allmänna synpunkter sett icke önskvärd detaljreglering i semesterlagen och även innebära risker för ogynnsamma verkningar för arbetstagarna. Utskottet anser därför frågan vara bäst ägnad att lösas avtalsvägen.

På grund av det anförda hemställer utskottet,
att förevarande motion, I: 243, icke måtte föranleda nå-
gon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 2 november 1954.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Norman, Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Anders E. Johansson, fru Carlqvist, herrar Magnusson, Kronstrand och Nils Theodor Larsson;

från a n d r a kammaren: fru Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg*, Hagård, Lundberg, fröken Höjer, herrar Bengtsson i Varberg, Königson och Larsson i Hedenäset.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
